

MYCELIET

Nyhedsbrev for Foreningen til Svampekundskabens Fremme

Nr. 20 – november 2021

Svampesæsonen lakker mod enden...

Med udgangen af november er sneen og frosten nået til Danmark, men der har ellers været spise-svampe at finde helt til det sidste. Et varierende, fugtigt efterår fremviste indimellem en masse arter, også mange som vi sjældent ser.

Den 28. august lykkedes det at holde generalforsamling i København med et halvt års forsinkelse sammen med en mini-Svampedag bestående af et enkelt foredrag, og den 13. november holdt hovedbestyrelsen bestyrelsesmøde med fysisk fremmøde for første gang i 22 måneder. – Begge dele i en velkommen pause mellem alle Corona-epidemi-toppene.

Dette nummer af Myceliet refererer bl.a. nyt fra generalforsamlingen og bestyrelsesmødet, og sendes pr. e-mail til omkring 110 medlemmer, som er med til at organisere eller afholde aktiviteter i foreningen.

Det lægges desuden på www.svampe.dk til foreningens andre medlemmer. Der kan de foregående 19 numre af Myceliet også læses, og man kan endda søge på indholdet, da det indekseres i Google.

Med de bedste hilsner

Flemming Rune, formand

Glade svampesamlere i Tisvilde Hegn med kantareller i det fugtige efterår.

Fotos: F. Rune, 18. september 2021.

Generalforsamling og mini-Svampedag den 28. august 2021

Generalforsamlingen var blevet udskudt i et halvt år og endte midt i svampesæsonen, hvor mange foretrak skov og mark i stedet for Geologisk Museums foredragssal i København. Men stemningen var god, og det var rart at gense hinanden – i nogle tilfælde efter 1½ år. Det blev dog vedtaget at udskyde uddelingen af Den Gyldne Svampekurv til 2022, så flere kunne overvære overrækkelsen.

Foreningens økonomi er fortsat god og skaber fin basis for udviklingen af aktiviteterne fremover. Det blev bl.a. vedtaget at tage initiativ til en forbedring af foreningens hjemmeside, at undersøge mulighederne for at lægge kontingentopkrævningen over på Nets, at arbejde mere for naturbeskyttelse og især bevaring af gamle træer, og at stimulere tilgangen af unge bestyrelsesmedlemmer.

Fra Svampetryk forventes der i 2022 et nyt bind i serien 'Fungi of Northern Europe' om Mørkhatte.

Generalforsamlingen og mini-svampedagen blev for første gang afholdt en sommereftermiddag og tiltrak ca. 35 deltagere. Fotos: H.P.Katballe.

Bestyrelsesmødet den 13. november 2021

Ni deltagere + formanden gennemgik dagsordenens 17 punkter på godt fire timer. Medlemstallet har trods alle Corona-restriktioner, og efter det gode svampe-efterår var vi 1.968 medlemmer, kun lidt mindre end seneste normalår. Det blev vedtaget at holde generalforsamling og Svampedag lørdag den 26. februar 2022 og at stramme formalia ang. turlederens kvalifikationer, efter at hovedbestyrelsen har modtaget et par klager fra "utrygge" deltagere. Både dette og Skattestyrelsens negative svar på vor ansøgning om almennyttigheds-status formidles senere i dette nr. af Myceliet.

Bestyrelsen ved bestyrelsesmødet den 13. november 2021. Fra venstre Margot, Henny, Hanne Petra, Jørn, Anne, Benny, Steen, Jacob, Preben og Flemming. Fotokollage: H.P.Katballe & F. Rune.

Formelle krav til turledere

I løbet af svampesæsonen har bestyrelsen modtaget klager fra deltagere på et par svampeture, som foreningen enten har stået som arrangør af eller har anbefalet en turleder til. Der er bl.a. blevet rejst tvivl om turledernes kvalifikationer på de pågældende ture, og selv om det er ikke muligt at vurdere, om klagerne er berettigede, er det vigtigt, at der ikke i offentligheden udtrykkes mistillid til vore turlederes kompetencer.

Derfor har hovedbestyrelsen måttet lave en principbeslutning om, at *fremover skal alle foreningsture have mindst én turleder med foreningens diplom i svampekundskab*. Det skal være tilladt at være "medleder" uden diplom på en tur, men ture må ikke ledes af enlige turledere uden diplom.

Hovedbestyrelsen er helt bevidst om, at dette kan skabe turledermangel i nogle af lokalafdelingerne, og vi vil bakke kraftigt op om at få alle interesserede til diplomprøven, evt. efter fuldført kursus i foreningen. De fleste efterår afholder både Østjysk Lokalafdeling og Sjællands Lokalafdeling kurser, som fører henimod diplomprøve-eksamen, men det er vigtigt at eksaminanderne selv læser op på artskenndskab og øvrige krav, som er fastlagt i diplomprøve-pensum, senest revideret 5. juni 2021:

<http://www.svampe.dk/svampeforeningscmsset/wp-content/uploads/Diplompr%C3%B8ve.pdf>

Når foreningen anbefaler turledere til eksterne ture (mod betaling), skal disse altid have foreningens diplom.

En arbejdsgruppe bestående af Margot Nielsen, Hanne Petra Katballe og Flemming Rune vil formulere de formelle krav til turledere præcist, til videre behandling i hovedbestyrelsen, herunder forslag om tilstræbt max. deltagerantal i forhold til antal turledere (som hovedbestyrelsen også har modtaget kritik af i 2021).

Vi vil forsøge at gøre krav og regler så lempelige som muligt. De vil blive kommunikeret ud til lokalafdelingerne, så snart de er godkendt i hovedbestyrelsen. Forhåbentlig vil de allerede kunne fungere fra efterårssæsonen 2022.

Brunpudret Snyltehat (Asterophora lycoperdoides) snylter på rådne skør- og mælkehatte. Her ses de samme frugtlegemer med 6 dages mellemrum, til højre opløst i ukønnede, brune sporer. Selv om den ikke hører til diplomprøvepensum, er den spændende at kunne fortælle deltagerne om på en svampetur.

Fotos: F. Rune, 18. & 24. september 2021.

Diplomprøver 2021

Om aftenen den 4. oktober og den 18. oktober 2021 blev der afholdt diplomprøver i svampeskundskab på Statens Naturhistoriske Museum. Kirsten Bjørnsson, Thomas Læssøe, Flemming Rune og Preben Graae Sørensen eksaminerede to hold af kandidater, og i alt fem bestod prøven:

Jonas Svane
Dan Ingemann Jensen
Mathias Hass
Sofie Bødker
Stine Wagner

Vi glæder os til at se dem som turledere i foreningen i de kommende år.

Desværre måtte et antal eksaminander "tilbage på skolebænken", da de ikke bestod kravene til prøven fuldt ud. Det var ikke så meget deres artskendskab, som haltede, men mere evnen til at lave en pædagogisk og spontan gennemgang af en stor mængde indsamlede svampe – kort sagt gennemføre en omhyggelig svampedemonstration.

På en svampetur ved deltagerne ikke nødvendigvis, hvad de skal spørge om. Turlederen skal selv kunne fortælle, hvad der er spændende ved de forskellige svampe, deres forvekslingsmuligheder, deres spiselighed eller giftighed, og måske deres økologiske funktion (hvor de vokser, om de nedbryder træer, om de lever i symbiose mv.). Det kræver et godt overblik og en udtrykt sikkerhed. Kravene er ikke urimelige, og der er en vis frihed til selv at vælge, hvad man vil sige, men det skal komme nogenlunde af sig selv.

Dér er noget at øve sig på for fremtidige diplomprøve-kandidater. 😊

Eksamensbordet var traditionen tro fyldt til diplomprøven, den 4. oktober 2021.

Foto: F. Rune.

Afslag fra Skattestyrelsen på ansøgning om almennyttigheds-status

Til vor store overraskelse har vi modtaget et afslag fra Skattestyrelsen på at blive anerkendt som almennyttig forening fra i år. Ved en stor indsats fra foreningens medlemmer mente vi ellers inden årsskiftet 2020/21 at have opfyldt kravene til at søge Skattestyrelsen om anerkendelse som almennyttig, ikke mindst den sæere bestemmelse i Ligningslovens §8A om, at mindst 100 personer skal have givet foreningen en gave på mindst 200 kr. i løbet af et år (2020). Men det har vist sig langt vanskeligere end forventet.

Afslaget

I Skattestyrelsens endelige afgørelse, den 22. november 2021, fremhæver de den juridiske vejledning afsnit C.A.3.5.2. til Ligningslovens §8A og Ligningslovens §12, stk.2 og 3, og ikke mindst bekendtgørelse nr. 1656 af 18. december 2018, §4, nr.3. I sidstnævnte § står anført, at foreninger (af vores karakter?), skal "bruge midlerne til beskyttelse af naturmiljøet, dvs. bekæmpelse af vand-, luft- eller jordforurening, herunder beskyttelse af truede dyre- og plantearter". Det tolker Skattestyrelsen meget bogstaveligt sådan: "Det vil sige, at foreningen skal støtte det eksterne miljø. Som eksempler på foreninger, der er omfattet af kriteriet, kan nævnes Verdensnaturfonden og Regnskovsgruppen Nepenthes". Skattestyrelsen fremhæver derfor: "at godkendelse efter Ligningslovens §12, stk.3 forudsætter, at jeres midler *i overvejende grad* bliver brugt til beskyttelse af truede svampearter". – Dette kan vi ikke ærligt påstå, at vi gør.

Endvidere skal de 100 gavebeløb à 200 kr. formelt være indsamlet i samme år, som der ansøges, dvs. inden 30. september i selve ansøgningsåret (det står ikke klart angivet i ansøgningsvejledningen, men sådan skal det opfattes). Hvis man bliver godkendt, skal 100 gaver à 200 kr. alle følgende år være indsamlet inden den 31. maj. – Vi må erkende, at dette bliver umuligt for foreningen løbende at gøre. Pr. 30. september 2021 havde vi modtaget 20-25 gaver dette år.

Refleksion over afslaget

Man kan undre sig over, hvordan 1.100 foreninger og organisationer har haft held med at kvalificere sig til almennyttigheds-status i Skattestyrelsen efter disse regler. Men en nærmere gennemgang af ansøgningskriterier og godkendte foreninger mv. afslører, at man har valgt især at lade almennyttighedstolkningen begunstige religiøse aktiviteter.

For det første betragtes religiøse aktiviteter grundlæggende som almennyttige. For det andet har man valgt for religiøse foreninger ikke at kræve et medlemstal på 300, men kun på 50. Og for det tredje defineres medlemskab af en kirkelig organisation ved ens tro og ikke ved indbetaling af kontingent, og derved kommer alle medlemskontingenter automatisk til at gælde som "gaver". Derfor er der en stor overvægt af frikirker og valgmenigheder blandt de almennyttige "foreninger".

Ikke-religiøse gøremål som f.eks. friluftaktiviteter, naturoplysning og videnopbygning regnes ikke som udgangspunkt som almennyttige. Muligvis ligger der en politisk baggrund bag dette, men for foreningen er der ikke meget mere at gøre. Vi kvalificerede os til at ansøge, men vore gode argumenter faldt til jorden, og vi må bøje os for den finere tolkning af paragrafferne.

130 gaver

Det er en skam, at de indbetalte gaver til foreningens gavekasse ikke har kunnet hjælpe med til at give os den almennyttigheds-status, som vi selv føler os berettigede til. Vi modtog lidt over 100 pengegaver i 2020 og godt 25 i 2021. Beløbene fra disse står samlet på foreningens gavekonto, og vi håber at kunne øremærke dem til nogle særlige formål, der kommer medlemmerne til gode.

Ege-Ildporesvamp (Fomitiporia robusta) på gamle ege – en af de truede svampearter, vi gerne vil arbejde for at beskytte, uanset vor almennyttigheds-status. Foto: F. Rune.

Smånyt

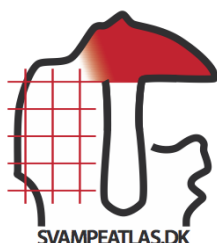
Svampeatlas' fortsættelse og Danmarks artsportal

Svampeatlas rundede i oktober 1 million indtastede fund. Den lancerede app til indtastning har medført mange flere brugere i efteråret og hen ved 50 % flere indrapporteringer. Den nye notesbog-funktion har hjulpet på problemerne med svigtende forbindelse under indtastning.

DNA-sekvenseringen af kritiske fund i 2021 (omkring 500 sekvenseringer) har resulteret i omkring 50 nye arter for Danmark, og det er håbet at kunne skaffe midler til at intensivere dette arbejde i 2023.

Efter planen skulle det i 2023 kunne blive muligt at integrere svampeatlas som en del af den nationale artsportal, 'Arter': <https://om.arter.dk/> <https://om.arter.dk/videnbase/introduktion-til-arter/>. Der er stadig mange tekniske og praktiske ting, der skal forhandles: fremtidig grafisk udseende og funktionalitet, ejerskabet til den store taxon-database for svampene, ophavsrettighederne til billeder i det nuværende Svampeatlas, og ikke mindst de langsigtede muligheder for vedligeholdelse, finansiering og validering af fund.

Jacob Heilmann-Clausen leder fortsat forhandlingerne på foreningens vegne og involverer løbende bestyrelsen i beslutningerne.

Logoerne for Arter og Svampeatlas.

Svampedag og Generalforsamling, lørdag den 26. februar 2022

I forventning om, at fornyede Corona-restriktioner ikke vil forhindre det, planlægger vi at afholde traditionel Svampedag med Generalforsamling til februar. Auditorium, køkken og spiserum er booket på Statens Naturhistoriske Museum (Geologisk Museum, Øster Voldgade 5-7, København), og foredragsholdere er ved at blive kontaktet. Der bliver dog ingen udenlandsk foredragsholder i 2022. Efter Svampedagen vil der blive afholdt bogauktion.

Se mere i foreningens forårsprogram til februar, men hold øje med foreningens hjemmeside for eventuelle ændringer og aflysninger i denne usikre tid.

Kursuslokaler til Sjællands Lokalafdeling

Det undersøges, om foreningen kan få adgang til større kursuslokaler i København til den kommende svampesæson. Lokalerne på Statens Naturhistoriske Museum, Sektion for Citizen Science, som Sjællands Lokalafdeling har fået lov at benytte i 2021, er nyistandsatte og særdeles flotte, men størrelsen nødvendiggjorde, at deltagerantallet i kursusundervisningen måtte begrænses meget. Forhåbentlig findes der en løsning på det i 2022.

Ansøgninger til Svampeforeningens fonde

Der indkom ingen ansøgninger til uddelingen fra Svampeforeningens fonde den 1. november 2021. Rådighedsbeløbet, 13.595 kr. overføres derfor til den næste ansøgningsfrist, 1. april 2022. Traditionelt kommer der ansøgninger for langt over rådighedsbeløbet om foråret, så det er ingen skade til, at beløbet til den tid bliver større end normalt.

Ansøgninger sendes til Anne Storgaard, Lyøvej 28, 3. mf, 2000 Frederiksberg, e-mail: astorgaard53@gmail.com.